

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. toukokuuta 2024
(OR. en)

9775/24

LIMITE

ENER 222
ENV 504
CLIMA 198

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Euroopan vihreän kehityksen ohjelma – tilannekatsaus ja tulevat toimet = Keskustelu

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä 30. toukokuuta 2024 pidettävää liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston istuntoa varten puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja, joka koskee Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, sen tilannekatsausta ja tulevia toimia.

**Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja
Euroopan vihreän kehityksen ohjelma**

Tilannekatsaus ja tulevat toimet

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma käynnistettiin vajaat viisi vuotta sitten. EU:n komissio ja lainsäätäjät ovat tällä välin laatineet politiikka- ja sääntelykehyksen, joka auttaa EU:ta saavuttamaan vuoteen 2030 ulottuvat ilmasto- ja energiatavoitteensa ja pysymään aikataulussa, joka on riittävä saavuttamaan ilmastoneutraaliuden ja kestävän talouden vuoteen 2050 mennessä. Pian toimikautensa aloittamisen jälkeen komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen esitteli Euroopan vihreän kehityksen ohjelman¹. Kyseessä on kattava kasvustrategia, jolla pyritään tekemään EU:sta oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta, jonka talous on moderni, resurssitehokas ja kilpailukykyinen. Tässä strategiassa komissio sitoutui vastaamaan energia-, ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin ja saavuttamaan ilmastoneutraaliuden vuoteen 2050 mennessä Pariisin sopimuksen mukaisesti.

Lainsäätäjät pääsivät olivat vuoteen 2024 mennessä päässeet sopuun useista energiaan liittyvistä lainsäädäntöaloitteista, jotka muuttavat Euroopan energiaympäristöä lähivuosina. Useimmat näistä aloitteista ovat jo tulleet voimaan. Lisäksi jäsenvaltioiden kansallisilla energia- ja ilmastosuunnitelmilla on keskeinen rooli sen varmistamisessa, että sovitut EU:n laajuiset tavoitteet ja vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet saavutetaan. Kansallisilla energia- ja ilmastosuunnitelmilla otetaan käyttöön yleiseurooppalainen tulevaisuuteen suuntautuva strateginen suunnittelukehys, joka on ensimmäinen laatuaan. Tarkoituksena on lisätä poliittista vakautta ja ennustettavuutta ja tarjota tarvittavaa investointivarmuutta, jotta investointeja puhtaaseen energiaan siirtymiseksi voidaan edistää.

¹ COM(2019) 640 final.

Nyt kun puhdas siirtymä on tullut täytäntöönpanovaiheeseen, on keskityttävä siihen, että tuloksia saadaan nopeasti ja yhdenmukaisesti sellaisen kehityksen pohjalta, josta on sovittu kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Vaikka Euroopan vihreän kehityksen ohjelman viiden ensimmäisen vuoden aikana on saavutettu merkittävää edistystä, tarvitaan lisätoimia, jotta EU pysyy aikataulussa vuodelle 2030 asettamiensa kunnianhimoisempien energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden suhteen. On tarpeen panna asiaa koskeva ajantasaistettu lainsäädäntökehys nopeasti ja täysimääräisesti täytäntöön jäsenvaltioissa, viimeistellä sovitun tavoitetason mukaiset kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat sekä luoda kehys, joka helpottaa edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista ja mahdollistaa sen, muun muassa verkkoinfrastruktuurin käyttöönoton myötä.

Lisäksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman nykyistä kehystä voisi olla mahdollista vahvistaa edelleen, jotta se tukisi EU:n maailmanlaajuisia kilpailukykyä paremmin. Tältä osin olisi muistettava, että Eurooppa-neuvosto ilmoitti 17.–18. huhtikuuta uudesta Euroopan kilpailukykyohjelmasta, jolla luodaan vankka, innovatiivinen ja kriisinkestävä talous ja vauhditetaan unionin kilpailukykyistä siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta. Samaan aikaan EU:n johtajat peräänkuuluttivat, että olisi luotava aito energiaunioni turvaamalla kohtuuhintaisen ja puhtaan energian runsas saatavuus, mikä palvelee Euroopan energiaomavaraisuuden ja ilmastoneutraaliuden tavoitteita.

Sähköistämistä olisi laajennettava, jotta vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet voidaan toteuttaa kaikilla toimialoilla, lisätä kilpailukykyä ja varmistaa oikeudenmukainen siirtymä kaikille. Sen vuoksi sähköverkkojen kehittäminen ja toimiva aito Euroopan energiaunioni ovat jatkossakin perustavanlaatuisen tärkeitä. Sähkön sisämarkkinoiden alalla merkittävää edistystä on saavutettu sähkömarkkinakehityksen äskettäisen tarkistuksen yhteydessä. Siirtyminen täysin hiilettömään voimajärjestelmään tuo kuitenkin mukanaan uusia haasteita.

Tätä taustaa vasten ja ottaen huomioon merkittävän edistyksen, jota on saavutettu Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevan strategian puitteissa, puheenjohtajavaltio Belgia pyytää valtuuskunnilta näkemyksiä seuraavista kahdesta näkökohdasta:

1. Miten voimme saavuttaa nopeammin vuoden 2030 energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet? Katsotteko, että jäsenvaltionne tukemiseksi näiden tavoitteiden saavuttamisessa olisi tarpeen ottaa käyttöön täydentäviä EU:n toimintapolitiikkoja, ohjeita, suosituksia tai erityisiä rahoitusmekanismeja?
 2. Kun otetaan huomioon sähköverkkoinfrastruktuurista käydyt keskustelut, mitä (lainsäädännöllisiä ja/tai operatiivisia) lisätoimia tarvitaan aidon energiaunionin aikaansaamiseksi?
-